

MIDT-BUSKERUD
BARNEVERNTJENESTE

Tilstandsrapport

MIDT-BUSKERUD BARNEVERNTJENESTE 2023

Innhold

Innhold	1
Redegjørelse for tilstanden i Midt- Buskerud barneverntjeneste 2023	2
1. Leders overordnede vurdering av status/ oppsummering	2
2. Om barnevern	3
3. Presentasjon av virksomheten	3
3.1 Interkommunal barnevernvakt for Midt-Buskerud, Jevnaker og Øvre Eiker.....	5
4. Nøkkeltall og resultater	6
4.1 Bakgrunnsinformasjon/demografi	6
4.2 Utadrettet virksomhet.....	6
4.3 Meldinger	7
4.4 Undersøkelser.....	8
4.5 Hjelpetiltak	9
4.6 Fosterhjem og institusjon	11
4.7 Ettervern.....	13
4.8 Brukermedvirkning og involvering av brukerstemmer	14
4.9 Bemanning og kompetanse	14
4.10 Økonomi	16
4.11 Ledelse og styring	17
5. Helhetlig forebygging og samarbeid med andre sektorer	18
5.1 Plan for forebyggende arbeid	20
6. Utfordringsbildet og utviklingsområder	20
7. Kvalitetsutvikling og forbedringsarbeid.....	21
8. Fremtidsutsikter	22

Redegjørelse for tilstanden i Midt- Buskerud barneverntjeneste 2023

1. Leders overordnede vurdering av status/ oppsummering

Midt- Buskerud barneverntjeneste er en tjeneste med 27,8 årsverk fordelt på tre kommuner, Modum, Sigdal og Krødsherad. I tillegg er tjenesten vertskommune for interkommunal barnevernvakt for våre tre kommuner, pluss Jevnaker og Øvre Eiker. Barnevernstjenesten drifter også tilsyn i fosterhjem i Modum, Sigdal og Krødsherad.

Tjenestene skal leveres i tråd med lover og forskrifter som regulerer kvaliteten innenfor barnevernets fagområder som innebærer undersøkelser, hjelpetiltak, omsorgstiltak og ettervern, samt samhandling og forebyggende arbeid. I denne tilstandsrapporten vil statistikk for tjenesten bli presentert i ulike tabeller, både kommunevis og samlet for Midt- Buskerud barneverntjeneste. Der tabellen viser --- foreligger det ikke tall på grunn av for få i utvalget slik at de ikke kan gjengis i offentlig statistikk eller det ikke finnes offentlig statistikk på området.

Midt- Buskerud barneverntjeneste leverte gode tjenester og tall i 2023. Samlet sett viser KOSTRA tallene at tjenesten har høy saksmengde, men drifter allikevel godt økonomisk. Tjenesten har siste årene satset på å utvikle hjelpetiltak gjennom etablering av eget veiledningsteam. Dette har gitt oss tilgang på ulike evidensbaserte tiltak og effektiv saksgang når barn og familier trenger hjelp. Når det kommer til fosterhjemsområdet har barneverntjenesten fått mye større ansvar for oppfølging av etablerte fosterhjem, både knyttet til økonomi og oppfølging, gjennom barnevernreformen. Generelt er det svært krevende å rekruttere nye fosterhjem, noe som bidrar til at barn bor uavklart over lengre tid. Dette er Bufetat sitt ansvarsområde, og barneverntjenestene sendte i juni 2023 en varsling til barne- og familieministeren. Høsten 2023 kom det en nasjonal tolkning som ga fosterforeldre partsrettigheter knyttet til godtgjøring og forsterkning. Dette gir fosterforeldre bedre rettigheter, noe som er positivt og kan bidra til økt rekruttering på sikt. I 2024 kommer det også flere faglige anbefalinger som skal styrke fosterforeldrenes stilling.

Midt- Buskerud barneverntjeneste viser til noen utfordringsområder gjennom denne rapporten. Dette kommer særlig frem knyttet til bemanning, rekruttering og kompetansekrav. Her er det behov for systematisk arbeid over tid som både innebærer fagutvikling, organisering av tjenesten, personalledelse og omdømmebygging. Videre skal tjenesten i gang med et stort arbeid knyttet til digitalisering i 2024. Her skal vi ta i bruk nasjonale retningslinjer og gjøre oss kjent med nytt fagsystem, samtidig som forsvarlig drift og hjelp til barn/unge og deres familier opprettholdes. Midt- Buskerud barneverntjeneste har høyt antall saker per kontaktperson i tjenesten. Dette kan bidra til at hver familie ikke får så tett oppfølging som de skulle ha hatt. Videre bidrar det også til at det er krevende å finne tid til nødvendig utviklingsarbeid. Ressursene i tjenesten er svært presset, og det må stadig gjøres prioriteringer i arbeidet. Tjenesten har utarbeidet en ROS analyse modell som hjelper oss å prioritere de viktigste oppgavene. Mer om dette tema er i kapittel 4 og 6.

I arbeid med barnevern er det behov for stadig utvikling og forbedring. Barnevern er et område som det stilles store krav til, både lokalt og nasjonalt. Tjenesten får føringer fra Bufdir, statsforvalter, andre kommuner, lokale politikere og lokal ledelse og administrasjon. Som leder av tjenesten må man hele tiden sikre kapasitet til daglig drift, samtidig som man vurderer hva som er riktige og viktige utviklingsområder for vår tjeneste, og kommunen som helhet, både nå og frem i tid. I kapittel 7 og 8 har en forsøkt å redegjøre for satsningsområder i 2024 og viktige områder i et langsiktig perspektiv. Midt- Buskerud

barneverntjeneste ønsker å ha gode og konkrete satsningsområder på alle våre fagområder, herunder arbeid med undersøkelse, hjelpetiltak, fosterhjemsarbeid og veiledning (STYRK-team).

2. Om barnevern

Barneverntjenesten er en lovpålagt tjeneste som gir rettighetsfestet hjelp og tiltak til barn, unge og deres familier i aldersgruppen 0-25 år. Barneverntjenesten jobber etter lov om barnevern av 2023, og skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Barnevernstjenesten har ansvar for å gi hjelp, omsorg og beskyttelse når det er nødvendig på grunn av barnets omsorgssituasjon eller atferd.

Barnevernstjenesten skal blant annet

- a. gjennomgå og vurdere bekymringsmeldinger
- b. gjennomføre undersøkelser av barnets omsorgssituasjon
- c. treffe vedtak om hjelpetiltak
- d. forberede saker for behandling i barneverns- og helsenemnda
- e. iverksette og følge opp tiltak, herunder både frivillige hjelpetiltak og plasseringer.

Barnevernstjenesten skal være tilgjengelig til enhver tid.

Barneverntjenesten skal videre bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår (jf. Lov om barnevern §§ 1-1 og 15-3).

Barnevern er et fagfelt hvor det har vært mye fokus på utvikling siste årene. Bakgrunnen for det er funn gjennom nasjonale tilsyn og dommer i EMD og Høyesterett. Fokusområdene har vært kvalitetsutvikling med nytt lovverk, høyere fagkompetanse hos ansatte, god styring og ledelse, barnevernreform med økt fokus på kommunenes ansvar for forebygging og «tidlig inn» og Digibarnevern. Midt-Buskerud barneverntjeneste har over tid jobbet med tjenesteutvikling på alle områdene.

3. Presentasjon av virksomheten

Midt-Buskerud barneverntjeneste består av kommunene Modum, Sigdal og Krødsherad og er organisert som interkommunal barneverntjeneste etter kommunelovens §28a, hvor Modum er vertskommune. Modum kommune er også vertskommune for interkommunal barnevernvakt hvor Øvre Eiker og Jevnaker deltar i samarbeidet, i tillegg til de tre kommunene i Midt-Buskerud.

Barneverntjenesten er organisert med styringsgruppe hvor, i 2023, helse- og sosialsjef fra Sigdal, kommunalsjef sektor livsløp i Krødsherad og kommunalsjef for Familie og oppvekst, samt leder av Familiens hus i Modum er representert, sammen med barnevernleder og stedfortreder. Det er avholdt tre styringsgruppemøter i 2023, samt en årlig presentasjon for

kommunestyre i de tre kommunene. Midt- Buskerud barneverntjeneste er i Modum kommune organisert i Familiens hus, som fra 01.06.23 tilhører etaten Familie og Oppvekst. I Sigdal kommune har tjenesten ligget under Helse og sosial etaten i 2023, men vil organiseres under Oppvekst fra 01.01.24. I Krødsherad kommune er barneverntjenesten organisert under sektor Livsløp.

Tabellen under viser indikatorer som gir en status for andel barn som mottar barneverntiltak i befolkningen, både i hver av de tre kommunene, men også tjenesten samlet og sammenlignet med snittet i fylket.

Indikator; Dekningsgrad og kapasitet i tjenesten (Bufdir, kommunemonitor 2022)	Modum	Krødsherad	Sigdal	Midt-Buskerud bvt	Fylket
Barn med barnevernstiltak i forhold til innbyggere i aldersgruppen 0-17 år (2022)	4,7%	4,4%	3,1%	4,4%	3,4%
Barn med undersøkelse i forhold til antall innbyggere i aldersgruppen 0-17 år (2022)	5,2%	2,8%	1,2%	4,3%	4,0%
Barn som bor utenfor hjemmet i løpet av året i forhold til antall innbyggere i aldersgruppen 0-17 år (2022)	1,3%	-----	0,8%	----	0,9%
Andel barn med hjelpetiltak i hjemmet av alle barn med tiltak 0-17 år (2022)	71,5%	-----	73,7%	-----	74,5%
Antall barn med undersøkelser eller tiltak per årsverk (2022)	20 barn	14 barn	10 barn	17 barn	13 barn

Barneverntjenesten besto i 2023 av 27,8 årsverk inkludert skolelos og familieråd for alle. Tjenesten er organisert i to avdelinger; avdeling for melding -og undersøkelse, og avdeling for hjelpe -og omsorgstiltak som består av to team; hjelpe -og omsorgstiltaksteam og STYRK-team. Skolelos, familieråd og tilsyn med fosterhjem er også organisert i STYRK-team. Tjenesten har en kontorfaglig ansatt. Det er ansatt avdelingsledere på hvert team som har personal- og fagansvar. Disse samarbeider også tett for å sikre en helhetlig drift. Tjenesten har et godt fungerende internkontrollsystem med rapportering og gjennomgang internt 4 ganger per år.

Det har i flere år vært stabil bemanning i barneverntjenesten og lav turnover, siste beregning viser ca 5 år gjennomsnittlig fartstid i tjenesten. I 2023 har det vært noe flere nyansatte enn vi har hatt tidligere år, med bakgrunn i økte antall årsverk med barnevernreformen og noen oppsigelser. Vi har jobbet mye med opplæring og stabilisering og har gode systemer for opplæring av nyansatte. Tjenesten har ansatte som kjennetegnes med å være fleksible og arbeidsomme, noe som har bidratt til å sikre gode og forsvarlige tjenester også i faser med høy arbeidsmengde, rekruttering og opplæring av nye ansatte.

Tabellen under viser sykefravær i Midt-Buskerud barneverntjeneste for perioden 2019-2023:

År:	2019	2020	2021	2022	2023
Sykefravær:	5,2%	8 %	6,6%	4,3%	5,0%

Tjenesten har lavt sykefravær og et godt arbeidsmiljø der det er stor takhøyde. Tjenesten har siste året, på grunn av flere nye, jobbet frem forståelsen av psykologisk trygghet og ivaretagelsen av hverandre som er forankret og implementert i teamene.

Barneverntjenesten har over flere år arbeidet med tjenestens visjon og verdier og at det skal være godt implementert i det daglige arbeidet. **Tjenestens visjon er; Ansvarlige voksne-trygg barndom**, som innebærer at vi ønsker å strekke oss etter at alle voksne i laget rundt barnet skal være ansvarlige- og at vi sammen klarer å skape trygg barndom.

Våre verdier er åpenhet, respekt, ydmykhet, samarbeid og kjærlighet. Barneverntjenesten er opptatte av å praktisere åpenhet på en respektfull måte, der vi forsøker å se og forstå helheten rundt barnet. Vi vektlegger samarbeid og trygghet, der barn og familier eier sannheten om seg selv. Vi arbeider for å ha en åpen dialog med våre barn, unge, familier og øvrige samarbeidspartnere internt og eksternt, og vektlegger varme øyne og kloke hoder i alt vårt arbeid. Tjenesten er også opptatt av å være nytenkende – ta i bruk ny kunnskap og føringer, og har fokus på å finne gode løsninger og at tjenesten alltid er i utvikling, stein for stein. I 2023 har omdisponert ressurser og opprettet en 50% stilling som fagansvarlig. Denne skal bistå ledergruppen i utviklingsarbeid i tjenesten som helhet og i hvert team.

Barneverntjenesten er opptatt av å lære på mange måter. Vi har i 2023 hatt masterstudent i arbeid med psykisk helse og rus i praksis hos oss. Dette gir stor læringsverdi for oss, både at vi blir mer bevisst egen praksis, får gode spørsmål fra studenten og at studenten bringer med seg fagkunnskap fra sitt fagfelt. Videre har vi inngått i læringsnettverk med barneverntjenestene i Øvre Eiker, Lier, Numedal og Jevnaker hvor vi har jobbet med implementering av ny lov og utvikling av lederteam.

3.1 Interkommunal barnevernvakt for Midt-Buskerud, Jevnaker og Øvre Eiker

Utenfor barneverntjenestens drift på dagtid har barneverntjenesten lovpålagt plikt til å bistå barn, unge og deres familier når de har behov i akutte hendelser og kriser. Den interkommunale barnevernvakta har ansvar for å gi barnevernfaglig bistand til barn, unge og deres familier utenfor tjenestens ordinære åpningstid. Barnevernvakta svarer også på nasjonal alarmtelefon 116 111, og bistår utover akutte kriser med råd og veiledning. Barnevernvakta er organisert som et interkommunalt samarbeid med Modum kommune som vertskommune, for kommunene tilhørende Midt-Buskerud barneverntjeneste og for Øvre Eiker fra 01.07.2019 og for Jevnaker fra 1.1.2020. Barnevernvakten består av ansatte som til daglig jobber i barneverntjenesten i de ulike kommunene (Midt-Buskerud, Øvre Eiker og Jevnaker) og har eget reglement og særavtale, som ble revidert i 2023. Barnevernvakta betjenes daglig utenom barneverntjenestenes ordinære arbeidstider, kl. 15.30-08.00 på telefon nr.: 40 92 12 33. Døgnbemannet i helger og helligdager. Det betyr at akuttberedskapen for barn og familier er operativ hele døgnet alle dager i året. Antall

henvendelser er i snitt ca 3 per uke, og fordeler seg forholdsvis likt på kommune i samarbeidet sett i forhold til innbyggertall.

4. Nøkkeltall og resultater

Formålet med å redegjøre for tilstanden i barneverntjenesten er å gi en relevant og god oversikt over status for 2023. Samtidig skal tilstandsrapporten vise utviklingstrekk over tid. I dette kapittelet blir det presentert informasjon og statistikk på barneverntjenestens kjerneoppgaver.

4.1 Bakgrunnsinformasjon/demografi

I tabellen under er bakgrunnsinformasjon/demografi som kan gi et bilde av status i kommunene knyttet blant annet til befolkningssammensetning og levekår. Slike bakgrunnsforhold vet vi påvirker behovet for barneverntjenester, og de kan dermed sette øvrige indikatorer inn i en større sammenheng.

Bakgrunnsinformasjon (Bufdir, kommunemonitor 2022)	Modum	Krødsherad	Sigdal	Midt-Buskerud	Fylket
Barn i befolkningen (2023)	19,1%	19,5%	17,5%	18,9%	21,1 %
Andel barn som bor i lavinntektsfamilier (2022)	14,8%	9,7%	11,2%	-----	11,3%
Enslige forsørgere med barn under 18 år (2023)	20,5%	20,8%	16,4%	19,9%	17,3 %
Andel i befolkningen med utdanning utover grunnskole (2022)	68,4%	70,4%	69,0%	68,8%	74,5 %
Utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste pr. innbygger 0-17 år (2023)	8 500,-	6 183,-	8 016,-	8 160,-	4 631,-
Barn med bekymringsmelding i forhold til barnebefolkningen (2023)	4,1%	3,5%	5,4%	4,2%	4,2%

Tabellen viser noe variasjon mellom de tre kommunene på de ulike indikatorene. Modum har høy andel barn som bor i lavinntektsfamilier. Krødsherad har høyere andel enslig forsørgere og Sigdal har høyere andel barn med bekymringsmelding enn snittet i fylket. Dette er tall som kan være med å påvirke antall barn med bekymringsmelding og tiltak i barneverntjenesten.

4.2 Utadrettet virksomhet

Barneverntjenesten inngår i mye samarbeid med andre instanser som jobber med utsatte barn, unge og deres familier. På bakgrunn av reformarbeid og stor utvikling på fagområdet opplever vi at det er behov for informasjon og kompetanseheving knyttet til kunnskap om

hva som er barnevern; når har du meldeplikt, hvordan gjennomføres en barnevernssak og hva kan barneverntjenesten tilby av hjelpetiltak.

Barneverntjenesten har i 2023 hatt informasjon om barneverntjenesten i Familiens hus, samhandlingsforum BTI i Modum kommune, NAV i Midt- Buskerud, barnehagene og deltatt i «alle med» i Sigdal, og innlegg på felles samling for alle ansatte knyttet til barn og unge i Krødsherad. Vi har også hatt dialog med Krisesenter, politi og tannhelsetjenesten.

4.3 Meldinger

For at barneverntjenesten skal kunne gi barn og unge riktig hjelp til rett tid, er vi avhengige av informasjon fra andre. Alle kan melde bekymring for et barn til barneverntjenesten. Barnet/ungdommen selv, foreldre, familie, venner, nettverket og offentlige ansatte er eksempler på personer som melder bekymring.

Tabell over antall bekymringsmeldinger mottatt fra 2011-2023 for Midt-Buskerud barneverntjeneste:

Midt-Buskerud barneverntjeneste	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall meldinger	244	245	249	219	222	229	233	200	240	331	332	304	293

Tabell over antall bekymringsmeldinger mottatt fra 2011-2023 for Modum:

Modum kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall meldinger	191	203	214	186	153	179	184	156	180	234	276	246	224

Tabell over antall bekymringsmeldinger mottatt fra 2011-2023 for Krødsherad:

Krødsherad kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall meldinger	27	26	21	11	34	25	18	11	35	71	32	31	41

Tabell over antall bekymringsmeldinger mottatt fra 2011-2023 for Sigdal:

Sigdal kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall meldinger	26	16	14	22	35	25	31	33	25	22	24	27	28

Barneverntjenesten skal snarest, og senest innen en uke gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelse etter bvl. § 2-1. Midt-Buskerud barneverntjeneste vurderer meldinger fortløpende og konkluderer på faste ukentlige fagmøter i avdelingen hvor alle ansatte er til stede. Fristbrudd på gjennomgang av meldinger har ikke forekommet i Midt-Buskerud barneverntjeneste. Dagens nivå for

henleggelsesprosent og terskel for beslutning om henleggelse av meldinger vurderes å være i tråd med nasjonale retningslinjer og Statsforvalterens føringer på området.

Antall bekymringsmeldinger til barneverntjenesten i Midt-Buskerud har som tabellene viser vært stigende over flere år, hvor særlig Covid-19 pandemiens første år (2020) ga sterk vekst. Samlet sett har vi fra 2022 sett en liten nedgang og denne har fortsatt i 2023. Nedgangen i antall bekymringsmeldinger er i Modum, mens i Sigdal og Krødsherad går meldingstallene, som ønsket, noe opp. Samlet mottar barneverntjenesten fortsatt langt over det nivået vi hadde før pandemi. Dette gjenspeiler en samlet økt bekymring for barn og unge etter pandemi og kan sees i flere av landets kommuner. Barneverntjenesten vurderer at det er behov for flere og mer systematiske tiltak på et mer forebyggende nivå for at vi skal kunne se en større nedgang i meldinger til barneverntjenesten.

4.4 Undersøkelser

Dersom det er **rimelig grunn til å anta** at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak, skal barneverntjenesten undersøke forholdet (bvl §2-2). Det innebærer at det skal være lav terskel for at barneverntjenesten åpner undersøkelse ved mottak av bekymringsmelding.

Tabell over antall undersøkelser fra 2011-2023 for Midt-Buskerud barneverntjeneste:

Midt-Buskerud barneverntjeneste	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall avsluttede undersøkelser	156	190	164	152	152	170	198	156	170	191	181	142	156

Tabell over antall undersøkelser fra 2011-2023 for Modum:

Modum kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall avsluttede undersøkelser	122	149	137	130	124	137	139	130	125	149	148	118	112

Tabell over antall undersøkelser fra 2011-2023 for Krødsherad:

Krødsherad kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall avsluttede undersøkelser	18	25	15	6	14	13	17	6	19	30	21	13	22

Tabell over antall undersøkelser fra 2011-2023 for Sigdal:

Sigdal kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall avsluttede undersøkelser	16	16	12	16	14	20	42	20	26	12	12	11	22

En undersøkelse skal hovedsakelig gjennomføres innen tre måneder, i særlige tilfeller kan fristen utvides til seks måneder. Barneverntjenesten må begrunne hvorfor det foreligger

«særlig grunner» ovenfor Statsforvalteren dersom en undersøkelse utvides eller fristen ikke overholdes. Dette vil være aktuelt dersom saken er spesielt komplisert, og det av denne grunn er behov for særlig omfattende og krevende undersøkelser. Særlig aktuelt kan dette være dersom ungdommen eller familien unndrar seg all kontakt med barneverntjenesten. Barneverntjenesten i Midt-Buskerud har de senere år hatt lite fristbrudd i undersøkelsessaker (2 saker i 2023).

Barneverntjenesten i Midt-Buskerud gjennomfører i løpet av ett år mange undersøkelser. Det vil si at barneverntjenesten i svært liten grad henlegger bekymringsmeldinger som mottas. Barneverntjenesten ser derimot at ca 65 % av alle undersøkelser ender med henleggelse, det vil si uten at det iverksettes tiltak fra barneverntjenesten. Dette kan indikere at bekymringen for barnets omsorgssituasjon ikke er reell/alvorlig nok, barnet og familiens behov for hjelp kan avhjelpes med bistand fra andre offentlige tjenester enn barnverntjenesten, eller at familien takker selv nei til frivillig bistand fra barneverntjenesten og at det ikke grunnlag (alvorlighetsgrad) for å fremme sak for Barnevern- og helsenemnda om pålegg av hjelpetiltak. Det kan bemerkes at Statsforvalteren følger opp både henleggelsesprosent i forhold til meldinger og undersøkelser gjennom sitt tilsyn med barneverntjenestene, både halvårlig, ved systemrevisjon/tilsyn og ved dialogmøter.

4.5 Hjelpetiltak

Hjelpetiltak skal være egnet til å møte barnets og foreldrenes behov og til å bidra til positiv endring hos barnet eller i familien (bvl § 3-1).

Barneverntjenesten kan iverksette ulike typer barneverntiltak med samtykke fra partene (foreldre og barn over 15 år):

- Frivillig hjelpetiltak i hjemmet – tiltak for endring og/eller tiltak som kompenserer.
- Frivillig plassering utenfor hjemmet
- Frivillig plassering i institusjon for behandling når barnet har alvorlige adferdsvansker

Dersom frivillige hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig for å sikre at barnet har oppvekstforhold som sikrer deres helse og utvikling, har barneverntjenesten et ansvar for å finne andre muligheter for barnet. Det kan være nødvendig å pålegge hjelpetiltak eller finne en omsorgsbasis utenfor hjemmet hvor barnet kan være for en kortere eller lengre periode. I disse tilfellene må barneverntjenesten fremme sak for Barnevern- og helsenemnda. Det er da nemnda som fatter et eventuelt vedtak om omsorgsovertakelse eller pålegg om hjelpetiltak.

Antall barn i Midt-Buskerud barneverntjeneste som mottar hjelpetiltak i hjemmet har vært stabilt over mange år.

Tabell over antall hjelpetiltak (herunder frivillig plassert utenfor hjemmet og ettervern) fra 2011-2023 for Midt-Buskerud barneverntjeneste:

Midt-Buskerud barneverntjeneste	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn med hjelpetiltak	119	132	125	150	141	135	117	99	101	111	121	115	113

Av disse; barn plassert frivillig utenfor hjemmet	10	7	14	16	15	8	6	7	9	13	11	11	12
---	----	---	----	----	----	---	---	---	---	----	----	----	----

Tabell over antall hjelpetiltak (herunder frivillig plassert utenfor hjemmet og ettervern) fra 2011-2023 for Modum:

Modum kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn med hjelpetiltak	86	103	99	115	114	107	96	79	76	83	87	107	87
Av disse; barn plassert frivillig utenfor hjemmet	7	3	10	10	10	8	6	6	6	9	5	8	10

Tabell over antall hjelpetiltak (herunder frivillig plassert utenfor hjemmet og ettervern) fra 2011-2023 for Krødsherad:

Krødsherad kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn med hjelpetiltak	12	15	12	18	15	14	11	9	10	15	16	14	8
Av disse; barn plassert frivillig utenfor hjemmet	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabell over antall hjelpetiltak (herunder frivillig plassert utenfor hjemmet og ettervern) fra 2011-2023 for Sigdal:

Sigdal kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn med hjelpetiltak	21	14	14	17	12	14	10	11	15	13	18	23	18
Av disse; barn plassert frivillig utenfor hjemmet	3	4	3	4	4	0	0	1	3	3	4	4	2

Eksempler på de vanligste grunnene for å sette inn hjelpetiltak:

- Psykiske utfordringer hos foreldrene
- Vold
- Rusmisbruk hos foreldrene
- Stor grad av konflikt i hjemmet
- Manglende foreldreferdigheter
- Samspillutfordringer mellom barn og foreldre.
- Andre forhold ved foreldrene/familien

Eksempler på hjelpetiltak:

- Foreldreveiledning/familieterapi/miljøarbeid/PMTO/MST/COS-P
- Samarbeid med NAV vedr. familiers økonomiske situasjon/ettervern for unge voksne

- Besøkshjem
- Dekning av barnehage/SFO
- Støttende og veiledende tilsyn, også under samvær
- Rusmiddeltesting
- Nettverksmøter/samarbeidsmøter med andre instanser omkring barnet/familien
- Familieråd
- Pålegg av hjelpetiltak, vedtak fattes av Barnevern- og helsenemnda.

Når hjelpetiltak vedtas, skal barneverntjenesten utarbeide en tidsavgrenset plan - barnets plan. Barneverntjenesten skal følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene og vurdere om hjelpen er tjenlig, eventuelt om det er nødvendig med nye tiltak. Barnets plan skal som hovedregel evalueres hvert kvartal, for å vurdere måloppnåelse med tiltakene. Midt-Buskerud barneverntjenesten har høy måloppnåelse på krav om evaluering av tiltaksplan for barn som mottar hjelpetiltak og høy måloppnåelse på at alle barn innehar en aktiv tiltaksplan.

4.6 Fosterhjem og institusjon

Med fosterhjem menes private hjem som tar imot barn til oppfostring. Til fosterforeldre skal det velges personer som har særlige evner til å gi barn et trygt og godt hjem, og som kan løse oppfostringsoppgavene i samsvar med de forutsetningene som er lagt til grunn for plasseringens varighet mv. I 2023 har det vært alvorlig bekymring knyttet til rekruttering og utvalget av egnede tiltak til barn som ikke kan bo hjemme hos sine biologiske foreldre. Dette resulterte i at barnevernlederne i Buskerud gikk sammen og sendte et varsel til Bufdir i juni 2023 knyttet til situasjonen. I etterkant av dette har det vært tett dialog mellom barneverntjenestene og Bufetat, som har ansvar for å rekruttere fosterhjem og institusjoner. Situasjonen vurderes fortsatt som alvorlig, men Bufetat har økt kapasiteten noe knyttet til den akutte beredskapen. Midt-Buskerud barneverntjeneste har i 2023 fått akutt bistand til de barna som har hatt behov for det, men har barn som over lang tid har ventet på mer varige løsninger.

Barneverntjenesten har i 2023 gjennomført intern revisjon av fosterhjemsarbeidet. Bakgrunnen var at det stadig kommer nye krav og anbefalinger til oppfølgingen av fosterbarn og fosterforeldre, og at vi ønsket å undersøke om vi fulgte gjeldende krav og forventningen. Undersøkelsen ble gjennomført med gjennomgang av 10 aktive fosterhjem, med støtte i materiale fra statsforvalter, der ansatte som jobber med fosterhjem gjennomgikk andre mapper enn sine egne. Denne gjennomføringen sikret nøytrale vurderinger, og bidro til intern læring og utvikling.

Undersøkelsen viste at tjenesten gjennomførte i stor grad vår oppfølging i tråd med anbefalinger og lovkrav, da særlig knyttet til samtaler med barn og oppfølging av innholdet i denne, og lovpålagte oppfølgingsbesøk. Barneverntjenesten i Midt-Buskerud har gjennomført 100% av lovpålagte fosterhjemsbesøk. Midt-Buskerud barneverntjeneste gjennomfører flere fosterhjemsbesøk enn de lovpålagte i de saker hvor det faglig sett vurderes som et behov. Eksempel på dette kan være når barnet akkurat har flyttet inn i fosterhjemmet eller det er perioder med utfordringer. Det er også iverksatt veiledning av de fosterforeldrene som har behov for det, i tråd med barnevernreformen.

De områdene vi avdekket forbedringspotensiale er utarbeidelse av planer knyttet til oppfølging av fosterhjemmet og biologiske foreldre. Gjennom planene sikrer vi en bedre systematikk og forutsigbarhet for alle involverte. Midt- Buskerud barneverntjeneste har mye av planarbeidet på plass, blant annet utarbeides det plan for barnets oppvekst, omsorgsplan. Men gjennom videreutvikling av fagområdet fremkommer det behov for flere planer, som plan for oppfølging av fosterhjemmet og oppfølging av biologiske foreldre. Dette er ikke satt godt nok i system. Videre avdekket vi forbedringsbehov knyttet til helhetlig evaluering av fosterhjemstiltaket. Hensikten er å sikre en årlig gjennomgang og evaluering av bakgrunn for plassering, behovet for oppfølging av fosterbarnet og biologiske foreldre, samvær, samt fosterforeldrenes situasjon slik at man hele tiden sikrer at tiltaket er riktig og stabilt og barnet og foreldre får den oppfølgingen de skal ha. Dette vil være et utviklingsområde i 2024.

Alle barn som bor i fosterhjem, får oppnevnt en egen tilsynsperson i den kommunen barnet bor. Formålet med besøk av tilsynsperson er å føre kontroll med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetningene som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp. Minimum fire besøk årlig, men så ofte som nødvendig for å ivareta barnet. Midt-Buskerud barneverntjeneste har fast ansatt tilsynsfører som har fulgt barna over tid. Dette gir forutsigbarhet og stabilitet både for tjenesten og barna som følges opp.

Tabellen under viser andel barn under omsorg av Midt-Buskerud barneverntjeneste, også fordelt per kommune. Det har vært en nedgang av barn som er under omsorg de siste år da flere av barna har fylt 18 år og får nå ettervern fra barneverntjenesten isteden. Det er også noen barn som er tilbakeført sine foreldre etter arbeid med foreldreferdigheter og stabilisering av foreldrenes livssituasjon. Barn som er plassert på institusjon er ikke bemerket spesielt i denne tilstandsrapporten, da det årlig kun er 1-2 barn som bor i institusjon.

Tabell over antall barn under omsorg/plassert utenfor hjemmet (inkl. frivillig omsorgsovertakelse og akuttvedtak) fra 2011-2023 for Midt- Buskerud:

Midt-Buskerud barneverntjeneste	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn under omsorg/plassert utenfor hjemmet (inkl. akuttvedtak)	49	55	61	61	58	63	62	55	55	52	40	34	29

Tabell over antall barn under omsorg/plassert utenfor hjemmet (inkl. frivillig omsorgsovertakelse og akuttvedtak) fra 2011-2023 for Modum:

Modum kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn under omsorg/plassert utenfor hjemmet (inkl. akuttvedtak)	30	38	44	47	47	53	53	46	43	43	35	30	26

Tabell over antall barn under omsorg/plassert utenfor hjemmet (inkl. frivillig omsorgsovertakelse og akuttvedtak) fra 2011-2023 for Krødsherad:

Krødsherad kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn under omsorg/ plassert utenfor hjemmet (inkl. akuttvedtak)	7	7	6	5	3	2	1	1	1	1	1	1	1

Tabell over antall barn under omsorg/plassert utenfor hjemmet (inkl. frivillig omsorgsovertakelse og akuttvedtak) fra 2011-2023 for Sigdal:

Sigdal kommune	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn under omsorg/ plassert utenfor hjemmet (inkl. akuttvedtak)	12	10	11	9	8	8	8	8	11	8	4	3	2

I barneverntjenestens fosterhjemsarbeid og arbeid med plassering av barn utenfor hjemmet er barnevernreformen/oppvekstreformen fra 1. januar 2022 sentral å minne om. Gjennom reformarbeidet har barneverntjenesten fått et større ansvar knyttet til veiledning av fosterhjem. I Midt- Buskerud barneverntjeneste har alle kommunale fosterhjem fått tilbud om gruppeveiledning med TBO-F. Samtidig pågår det en kontinuerlig utvikling og fordring på mange områder innenfor dette fagfeltet. Det jobbes med å bedre barns og foreldres rettssikkerhet, bedre fosterforeldrenes vilkår og sikre en mer lik praksis i kommunene gjennom statlige retningslinjer og anbefalinger. Barneverntjenesten har etter reformen fått et mye større faglig og økonomisk ansvar for fosterhjemmene. Dette medfører endel arbeid, men sikrer samtidig en bedre oversikt over den totale oppfølgingen barnet får.

4.7 Ettervern

Når ungdom samtykker, kan tiltak som er iverksatt før ungdommen har fylt 18 år, opprettholdes eller erstattes av andre tiltak som er omhandlet i barnevernloven inntil barnet fyller 25 år (bvl §3-6). Formålet med ettervern er å ivareta ungdommer som har hatt tiltak fra barneverntjenesten, og som fortsatt trenger bistand og støtte etter myndighetsalder og i overgangen til voksenlivet, får det.

Barneverntjenesten har et særlig ansvar for oppfølging av de som har vært under omsorg. Forskning viser at det er lavere risiko og bekymring knyttet til ungdommer som mottar ettervern. Ettervern kan derfor ansees å være en beskyttende faktor for ungdommer som kan befinne seg i en sårbar livsfase fra ungdom til voksen.

Midt-Buskerud barneverntjeneste har pr 31.12.2023, 23 ungdommer som mottar ettervern i form av å bo i fosterhjem, hybel med oppfølging, fritidskontakt, råd og veiledning o.l. Flere

av barna som har bodd i fosterhjem og som har mottatt ettervern har fullført videregående opplæring, tatt fagbrev og fullført høyere utdanning.

4.8 Brukermedvirkning og involvering av brukerstemmer

Det er i 2023 gjennomført brukerundersøkelse i Midt-Buskerud barneverntjeneste hvor alle barn og foreldre som mottar frivillige hjelpetiltak er invitert til å svare via brukerundersøkelse verktøyet for kommuner; www.bedrekommune.no. Formålet med brukerundersøkelsen er at tjenesten skal kunne følge med i egen kvalitetsutvikling, foreta kvalitetsforbedring og gi brukere mulighet for anonym tilbakemelding til tjenesten. Brukerundersøkelsen gjennomføres hvert andre år i tjenesten.

Om lag 127 foreldre og 123 barn/ungdommer i alderen 7-25 år ble invitert til å svare på undersøkelsen. Undersøkelsen var aktiv fra 23.05.23 til 31.08.23. Det var dessverre lav svarprosent på 5%, på tross av forlenget frist og påminnelser. Barneverntjenesten vurderer allikevel at tallene kan gi noen føringer for utviklingsarbeidet fremover, ikke minst arbeid med hvordan vi kan sikre høyere deltagelse i brukerundersøkelsen i fremtiden.

Resultatet av brukerundersøkelsen kan ikke tillegges avgjørende vekt på bakgrunn av lav svarprosent. Det betyr at et av utviklingsmålene etter denne undersøkelsen er å finne måter å sikre bedre deltagelse ved neste gjennomføring. Samtidig er det viktig for tjenesten å ta tak i de tilbakemeldingene som er gitt i denne undersøkelsen. Samlet sett får Midt- Buskerud barneverntjeneste gode tilbakemeldinger gjennom brukerundersøkelsen. Snitt totalt ligger over landsgjennomsnittet både på undersøkelsen for foreldre (5,0, der 6,0 er høyeste skår) og barn (3,9 der 5 er høyeste skår).

I undersøkelsen sendt ut til barn og unge rapporterer barna at de opplever at de kan snakke med kontaktperson og at det blir lagt til rette for tid og sted. Som forbedringsområde kan vi trekke frem barns opplevelse av å ha fått informasjon knyttet til hjelpetiltakene og målene for disse.

I foreldreundersøkelsen har vi særlig god skår på tilgjengelighet (5,7) informasjon (5,2) og pålitelighet (5,4). Som forbedringsområder kan vi trekke frem foreldrenes opplevelse av å få medvirke, både det å bli lyttet til og hvordan barneverntjenesten legger til rette for medvirkning.

Det er flere kvinner enn menn som har besvart undersøkelsen (85,7 % kvinner), som kan ha sammenheng med hvem barna bor sammen med. Det er en overvekt av foreldre som opplyser at de er enslig (71,4 % som besvarer undersøkelsen) og det er en jevn fordeling med svar fra foreldre som er skilt eller gift. Hoveddelen av svarene gjelder for barn i gruppa 7-12 år, 57 %, noe som samsvarer med hovedandelen av barn som mottar hjelp fra barneverntjenesten. Om lag 14 % som svarer har barn i alderen 13-18 år og ca 28 % omhandler barn under 7 år. Alle som svarer, har norsk som morsmål.

4.9 Bemanning og kompetanse

Midt- Buskerud barneverntjeneste har i 2023 hatt flere nye inn i stillinger hos oss. Internt har vi derfor hatt fokus på å stabilisere teamene, etablere ny ledergruppen og øke den psykologiske tryggheten for ansatte i tjenesten. Ved overgangen til 2024 er alle stillinger

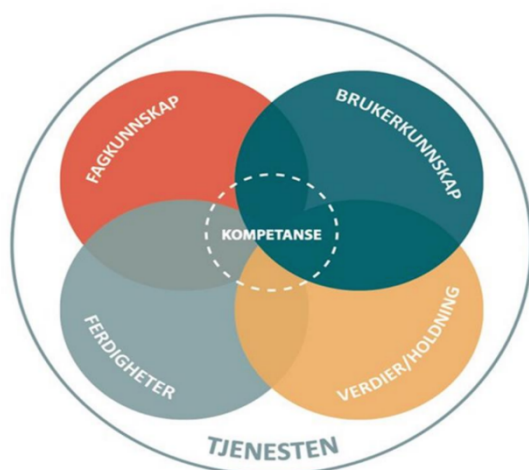
besatt, og beregning på turnover viser at ansatte i gjennomsnitt har vært i tjenesten ca. 5 år, som fortsatt er svært god stabilitet.

I Midt-Buskerud barneverntjeneste har hver kontaktperson 17 saker, mens fylkesnivået i Viken er 13. Dette innebærer at hver kontaktperson har 4 saker mer enn det som er snittet og det har betydning for kvaliteten på tjenesten. Kravene i forhold til økte oppgaver og ansvar er noe tjenesten må håndtere, samtidig som det er krevende å ivareta på grunn av stor arbeidsmengde.

Barneverntjenestens ansatte har generelt bred og god kompetanse på flere områder innenfor fagfeltet. Enkelte har særskilt/spesiell kompetanse som de har tilegnet seg gjennom etter-/videreutdanninger og kompetansehevede seminarer/kurs. Det er et krav om høyskolekompetanse fortrinnsvis med relevant kompetansehevnings tiltak for sosialfaglige stillinger. Krav til kompetanse i barneverntjenesten er nå lovfestet i ny lov om barnevern § 15-5. Videre er det også lovfestet krav om veiledning og opplæring av barneverntjenestens personell i § 15-2. Fra 2031 forventes det at de ansatte innehar masterutdanning eller relevant videreutdanning i barnevern, og frem til denne dato må barneverntjenesten bygge opp kompetanse og rekruttere rett personell.

Tjenesten er i dag tverrfaglig sammensatt med ulike grunnutdanninger som barnevernspedagoger, sosionomer, barnehagelærere, sykepleiere, sosiolog mv. Flere av de ansatte har ulik spesialisering innen barnevernfaglige videreutdanninger, familierapi, ulik foreldreveilederkompetanse og lederutdanning. Tjenesten har ansatte med over 20 års erfaring i kommunal barneverntjeneste til ansatte som er helt nyutdannet.

Barneverntjenesten skal påse at ansatte til enhver tid innehar nødvendig kompetanse til å løse oppgavene som er lagt til stillingen, på en forsvarlig og effektiv måte. Tjenesten er organisert i team og avdelinger som krever spesialkompetanse, samtidig så er vi opptatt av at alle ansatte har samme grunnmur, basiskompetanse. Søkelys på enkelttemaer og metodiske tilnærminger sikres via felles interne møter, oppfølging av team og individuell veiledning. Arbeidet med kompetanse er kontinuerlig for å sikre å utvikle tjenesten og avdelingene for å forbli en robust og trygg tjeneste. På tross av høyt fokus på faglig kompetanse er vi opptatt av at samlet kompetanse i tjenesten er sammensatt av flere områder. De ansatte må ha relevant fagkunnskap, ferdigheter og verdier/holdninger, men også innhentet brukerkunnskap for at samlet kompetanse skal være relevant og god.

Barneverntjenesten innehar utvidet kompetanse og videreutdanning på blant annet følgende områder:

- Foreldreveiledningsprogram COS-P og COS-I
- Foreldreveiledningsprogram PYC til foreldre som strever med kognitive utfordringer
- Foreldreveiledningsprogram Marte Meo
- Utredningsmetodikk MIM
- PMTO terapeuter
- Familierapeuter
- Barnevernfaglig videreutdanning i saksbehandling
- Juss i barnevernfaglig arbeid (videreutdanning)
- Relasjonsarbeid i barnevernet (videreutdanning)
- Barnets beste (videreutdanning i barnevern)
- Etnisitet i barnevern (videreutdanning)
- Master i barnevern (masterutdanning)
- Traumebevist omsorg og praksis (TBO utdanning i regi av RVTS Sør for alle ansatte)
- TBO-F – gruppeveiledningsprogram for fosterforeldre.
- Første hjelp mot selvmordsfare (alle ansatte)
- Barnevernleder videreutdanning – NTNU videreutdanning for barnevernleder og avdelingsleder
- DCM barnesamtalen
- Familierådmodellen
- Rosa kompetanse kurs
- EMD og Høyesterettspraksis kurs fra Bufdir
- Opplæring i ny barnevernlov
- Kollegaveiledning

Barneverntjenesten arbeider i læringsnettverk sammen med andre kommuner, og har over flere år satset på kompetanseheving og tjenesteutvikling. Læringsnettverk er en av Bufdir sine strategier for satsningen på kommunalt barnevernet og det kan søkes midler fra Statsforvalteren. Midt-Buskerud barneverntjeneste har sammen med kommune Lier, Øvre Eiker, Jevnaker og Numedals kommunene over flere år fått bevilget midler fra Statsforvalteren til Læringsnettverk, hvor tema for 2023 har vært implementering av ny barnevernlov og lederstøtte.

4.10 Økonomi

Indikator økonomi (Bufdir kommunemonitor)	Modum	Krødsherad	Sigdal	Midt-Buskerud	Fylket
Utgifter til barnevern pr. barn i befolkningen 0-17 år (2023)	13 867,-	10 145,-	12 817,-	-----	14 306,-
Utgifter pr. barn i barnevernet (2023)	161 243,-	159 786,-	197 179,-	-----	214 332,-

Utgifter pr. barn som bor utenfor hjemmet (2023) – 252	427 816,-	251 000,-	355 667,-	-----	628 155,-
Utgifter pr. barn som får tiltak i hjemmet (2023) – 251	63 594,-	29 000,-	107 647,-	-----	64 483,-
Andel av barnevernsutgiftene som går til saksbehandling (2023) – 244	28,8%	87,9%	48,5%	-----	36,4%
Andel av kommunens totale utgifter som brukes på barnevern (2023)	3,7%	2,3%	2,4%	----	4,2%

Barneverntjenesten er en lovpålagt tjeneste med rettighetsfestede tiltak til de mest utsatte barn og unge. Barneverntjeneste har høyest kostnader knyttet til funksjon 252, barneverntiltak når barnet er plassert utenfor hjemmet, og 244 barneverntjenestens administrative kostnader. Funksjon 251 er knyttet til hjelpetiltak i hjemmet. Tallene viser at Sigdal kommune hadde i 2023 kostnadskrevende tiltak til barn med tiltak i hjemmet. Videre kan et lavt antall saker øke snittet. På samme tid viser KOSTRA tall at Midt-Buskerud barneverntjeneste benytter under snittet i fylket på kommunenes totale utgifter som brukes til barnevern.

Barneverntjenesten jobber kontinuerlig for å holde eget budsjett og den tildelte økonomiske rammen. Det er størst usikkerheten er knyttet til kostnader rundt barn med omsorgstiltak, det vil si barn som har vedtak fattet av Barneverns og helsenemnda om bosted utenfor hjemmet. Plassering av barn og unge i fosterhjem eller på institusjon er kommunens mest kostbare tiltak økonomisk. Økonomisk kostnad pr barn under omsorg plassert i fosterhjem beløper seg på årlig til ca. 400 000-550 000 (fosterhjemsgodtgjøring, utgiftsdekning mv..). Fra 2022 er det innført at kommunen ikke får refusjon fra Staten til plassering i fosterhjem, og det er gitt statlige anbefalinger på hvordan fosterhjem skal standardisert frikjøpes, noe som innebærer at kun arbeidsgodtgjøring vil beløpe seg til inntil 6G (samme maks tak som Folketrygdens regler ved eksempelvis svangerskapspermisjon). I tillegg til dette kommer utgiftsdekning og barneverntjenesten skal også dekke nødvendige ekstra utgifter som oppstår i løpet av en fosterhjemsplassering. Eksempler på ekstra utgifter kan være barnehage, SFO, tannbehandling som ikke dekkes av folketrygden, konfirmasjon, reiseutgifter i forbindelse med samvær.

Økonomiske utgifter og kommunal egenandel ved plassering i barneverninstitusjon er fra 2024 kr: 185 000,- pr. mnd. Per 1.1.2023 har Modum kommune to barn plassert i institusjon. Endringer relatert til barnevernreformen har fra 2022 medført økt ansvar og utgifter for kommunen knyttet til fosterhjem, beredskapshjem og økt kommunal andel ved plassering på institusjon, og med dagens nye høye egenandeler vil det oppstå uforventede utgifter som tjenesten ikke vil kunne dekke innenfor eget budsjett. Enkelte kommuner har valgt å innarbeide en buffer for dette i budsjettene, hvor Krødsherad med et forholdsvis lite barnevernbudsjett har valgt denne løsningen fra 2022.

4.11 Ledelse og styring

Midt- Buskerud barneverntjeneste har siden høsten 2021 vært organisert med en virksomhetsleder og to avdelingsledere. Vi har et godt internkontrollsystem der alle

kontaktpersoner leverer kontrollskjema hvert kvartal. Det er utarbeidet rutiner knyttet til barneverntjenestens saksgang, men flere av disse er ikke revidert eller lagt i kommunenes internkontrollsystem Compilo. Dette arbeidet er lagt inn i årshjul og skal gjennomføres i 2024 og 2025.

Høsten 2022 fikk tjenesten et skifte i virksomhetsleder, etter mange år med samme leder. Ny leder hadde også jobbet mange år i tjenesten, men gikk inn i en ny rolle. Videre ble det også endringer i avdelingsleder nivået. Alle ledere er rekruttert internt, noe som er en svært stor fordel knyttet til kjennskap til tjenestens organisering og drift. Samtidig er det viktig å ta på alvor at man er en ny ledergruppe der roller og ansvarsområder med bearbeides og klargjøres. Barneverntjenestens drift er avhengig av koordinerte og tilgjengelige ledere for å sikre stabilitet og kvalitet. I 2023 har ledergruppen deltatt i et prosjekt med lederutvikling og lederstøtte både i gruppe og individuelt. Dette har bidratt til trygghet i ledergruppen, bedre forståelse for egen rolle og koordinerte prosesser for utvikling i tiden fremover.

Tjenestens ledergruppe inngår også i ledergruppen i Familiens hus, PPT, barnevern og forebyggende helsetjenester for barn og unge. Dette bidrar til bedre kjennskap og samarbeid med de andre hjelpetjenester og at tilbudet til familiene blir bedre koordinert.

5. Helhetlig forebygging og samarbeid med andre sektorer

Kommunen har både ansvar for universelle (helsefremmende arbeid) og selektive (forebyggende og reparerende) tiltak for utsatte barn og unge. Barnevernet har ansvar for individuelle tiltak som skal virke forebyggende og reparerende både på barnet og/eller familiebånd og til barnets beste, gult og rødt område i modellen. Barneverntjenesten skal i samarbeid med andre instanser medvirke til planlegging av generelle tiltak for å trygge barn og unges oppvekst, hvor tverrfaglig forebygging skal gis stor oppmerksomhet, jfr barnevernreformen. Tidlig innsats handler om å sørge for at barn og familier som strever får nødvendig hjelp og støtte, for å hindre at utfordringer vokser til alvorlige problemer. Ikke primært barneverntiltak, men forebyggende tiltak rettet mot familien. Tidlig innsats handler

også om at barneverntjenesten må gripe tidlig inn i saker der barnet utsettes for alvorlig omsorgssvikt for å unngå ytterligere skadevirkninger på barnet.

Samordning og samarbeid er essensielt for å gi barn og familier rett hjelp til rett tid. Et av barnevernets nasjonale kvalitetsmål er at innsatsen skal være samordnet og preget av kontinuitet. Samordning og samarbeid innebærer å koordinere «hvem som gjør hva», sørge for at de ulike tjenestene jobber mot samme mål og at nødvendig og tilstrekkelig informasjon deles mellom tjenestene for å hjelpe barnet best mulig. Et velfungerende samarbeid handler om å utnytte hverandres ansvarsområder, tilgjengelige ressurser, virkemidler og kompetanse. Derfor er det viktig å redegjøre for samarbeidet med andre aktører og tjenesteytere i kommunen, for å sikre at barn får den hjelpen de har behov for. Barnverntjenesten skal samarbeide med andre tjenester når det kan gi bedre hjelp for barnet og familien.

De mest aktuelle kommunale tjenestene barnevernet samarbeider med, er helsestasjon og skolehelsetjenesten, fastlege, NAV, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), skoler og barnehager. Fra 2023 er barneverntjenesten organisert i en Familie og oppvekst etat i Modum og Sigdal. Krødsherad har allerede samlet alle tjenestene i en felles etat. Dette bidrar til at tjenestene kommer nærmere hverandre og dermed øker kjennskapen og samhandlingen. Organisering gjennom Familiens hus, der også PPT er interkommunale, sikrer dette ytterligere.

Det skjer stadig viktig utviklingsarbeid i alle tre kommunene og det er sentralt for barneverntjenesten å delta i tverrfaglig kompetanseutvikling, opprettholde tidligere satsning og tilføre tilstrekkelig ressurser og kompetanse på tverrfaglig samhandling i tett dialog med våre samarbeidspartnere innad og utad i kommunene. Her kan nevnes kompetansehevingsprosjekter som Barn i rusfamilier/barn som bekymrer, TIGRIS- tidlig forebygging gravide, BTI samhandlingsmodellen, Fact-Ung og arbeidet med etablering av Familiens Hus. I 2024 skal tjenestene i gang med TIBIR (tidlig innsats for barn i risiko), et foreldrerådgivningsprogram som er rettet mot barn og familier i risiko for å utvikle atferdsvansker. Her er tjenester på tvers av fagområder involvert i alle tre kommunene. Barneverntjenesten vil videreføre og følge opp satsningsmål som innebærer deltakelse på ulike tverrfaglige arenaer, i prosjektgrupper om barn og unge, aktivt delta på ulike samarbeidsarenaer med forebyggende tjenester for barn og unge i alle tre kommunene.

I tråd med statlige føringer vil det å mobilisere barnets nettverk være fokus i alle deler av saksbehandlingen, eksempelvis ved å benytte familieråd og nettverksmøter. Familieråd er før øvrig en modell som kan benyttes av alle tjenester som jobber med barn/unge/voksne.

«Bedre tverrfaglig innsats», BTI- modellen er en samhandlingsmodell og også hjelpemiddel for å ta strategiske beslutninger og systematisere arbeidet barn, unge og foreldre i kommunen som er innført i Modum og Sigdal, og er under planlegging i Krødsherad. Her er barneverntjenesten vært med i arbeidsgruppe, pilotering og i drift av modellen, noe som allerede ser ut til å være en ny og god modell for samhandling som inkluderer foreldrene/ungdommen som eksperter på sitt liv.

5.1 Plan for forebyggende arbeid

I ny barnevernslov er det lovfestet et krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Dette vil være et viktig verktøy for å sikre forpliktelse til og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester til barn og unge. Planen skal inneholde en beskrivelse av overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet, hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene, hvordan oppgaveløsningen skal organiseres og hvordan ulike etater skal samarbeide.

Felles arbeid med planen vil danne viktige felles føringer med mål, innsats og tiltak, herunder kommunenes «tiltaksvifte» for å møte og ivareta ulike utfordringer på ulike nivå. Dette vil også legge føringer for barneverntjenestens arbeid i årene fremover med tverrfaglig samhandling, tidlig innsats og tiltaksutvikling som hovedstrategier. Barneverntjenesten skal bidra til økt fokus på tverrfaglig samhandling og dele kompetanse slik at barn/unge og deres foresatte kan få hjelp så tidlig som mulig. Status for arbeidet er ulikt i de tre kommunene, der Modum har gjennomført prosess og utarbeidet plan, mens Sigdal og Krødsherad er så vidt i gang og ferdigstiller innen utgangen av 2024.

6. Utfordringsbildet og utviklingsområder

Midt-Buskerud barneverntjeneste vil være i behov av å videreutvikle en bredde i tiltaksapparatet, både forebyggende i kommunene og i barnevernet. Dette gjelder både gjennom tjenestens prioritet på barnevernfaglige hjelpetiltak som virker, samt etablerte prosesser for kontinuerlig utvikling, omstilling og effektivisering, samt bredde knyttet til rekruttering og oppfølging på fosterhjemsområdet, i form av slekt- og nettverksorienterte metoder. Situasjonen slik den er nå er tjenesten presset i forhold til kapasitet til utviklingsarbeid. Det er et høyt antall saker per kontaktperson og innkomne meldinger har vært svært høyt siden før Covid- 19. Det gjør at svært mye av kapasiteten i tjenesten går til saksbehandling og drift for å sikre at barn og unge og deres familier får forsvarlige tjenester.

Det å sikre barneverntjenestens forsvarlighets krav, drift og samfunnsoppdrag er tjenestens hovedprioritet. For å kunne ivareta dette må det kontinuerlig og bred satsning til på ulike innsatsområder. Bufdirs publikasjon «Krav og forventninger til operativ barnevernledelse» er et oversiktlig dokument å benytte til barneverntjenestens ROS analyse av seg selv, og hvor innsatsen til enhver tid må rettes. Barneverntjenesten har benyttet denne matrisen i sitt arbeid for ROS analysere tjenesten, utarbeide planer og gjennomføre utviklingsarbeid, og vil fortsette arbeidet videre med mål om å utvikle tjenesten og sikre fullt forsvarlige tjenester og drift til enhver tid.

Barneverntjenesten merker, som alle andre virksomheter, at det er utfordrende å rekruttere kompetent personell. Med økt krav til kompetanse er det en bekymring for at denne utfordringen vil øke og at det blir stor konkurranse mellom kommunene. Midt- Buskerud barneverntjeneste er opptatt av å beholde og øke kompetansen til de som allerede jobber hos oss, gjennom å tilrettelegge for videreutdanning. Dette vil igjen påvirke kapasiteten når ansatte er borte på utdanning, men vil samlet sett øke den faglige kompetansen i tjenesten.

Vi har over flere år vært positive til å ta imot praksis studenter, dette har bidratt til rekruttering i etterkant.

Økt digitalisering vil være et nødvendig verktøy for bedret rettssikkerhet til utsatte barn og unge gjennom oppdaterte og funksjonelle kvalitets- og fagsystemer. Innføring og ta i bruk nye digitale løsninger vil være i tråd med digitaliseringsprosessen Digibarnvern (implementeres i 2024). Programmet skal inneholde både fagstøtte, men også type «kjernejournal» hvor brukere kan logge inn å lese informasjon i sin sak.

Det er mye oppmerksomhet om barnvern i det offentlige ordskiftet. Barneverntjenesten i Midt-Buskerud har over tid lagt ned et betydelig arbeid for å gjennom åpenhet og tilgjengelighet, vise og forklare barneverntjenestens rolle og ansvar som hjelpeinstans og forvaltningsvirksomhet på vegne av samfunnet. Tillit og legitimitet er et felles samfunnsansvar. Barneverntjenesten vil fremholde høy aktivitet når det gjelder proaktiv dialog, foredrags- og opplysningsvirksomhet, samt bidra til et balansert ordskifte om barnevernets utvikling og rolle i samfunnet også fremover.

Avslutningsvis er det naturlig å peke på foreløpige erfaringer med barnevernreformen som ble iverksatt 1.1.2022. Det er en betydelig utfordring for kommunene, aller mest økonomisk, men også det å ha et tilstrekkelig tiltaksapparat. Tjenesten hadde rigget seg godt for reformen mtp kompetanse, å ivareta det helhetlige veiledningsansvaret for fosterhjemmene og etterleve nye lovkrav. De økonomiske konsekvensene som følge av reformen har imidlertid vært omfattende, med store økonomiske utgifter ved kjøp av statlige tiltak. Det erfarer også at tiltaksapparatet i det statlige barnevernet er blitt bygget ned, slik at det ikke finnes alternativ til ordinære fosterhjemsplasseringer, og ytterligere krevende er det når Bufetat ikke makter å ivareta sitt ansvar for å rekruttere tilstrekkelig antall fosterhjem. Dette vil medføre at kommunene må ut på anbud å kjøpe tjenester hos private aktører, som igjen vil bli kostnadsdrivende for kommunene. Barneverntjenesten har stor tro på at tiltakene vil være både bedre og mer skreddersydd til det enkelte barn, og til barnets beste, enn standardiserte Bufetat tiltak. Allikevel vil denne dreiningen innebære at kommunenes prioritering av forebygging og tidlig innsats må sikres, og at trenden med at det iverksettes langt flere hjelpetiltak i hjemmet, enn utenfor hjemmet fortsetter. Innsatsen kan allikevel ikke gjøres i barnevernet, den må komme langt tidligere i et barns liv nettopp for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Effekten av denne dreiningen vil ses om mulig 5-10 år. I årene mellom, med «dobbeltløp», med både kostnadskrevende barneverntiltak og satsning på ressurs til forebygging vil kommunene erfare de økonomiske konsekvensene av barnevernreformen. Kommunene og barneverntjenesten har tatt grep i flere år allerede, og det er en tydelig dreining som er synlig i KOSTRA tallene som er presentert i denne rapporten. Kommunene må fortsette å bygge ut en bred og nyansert tiltaksvifte i det forebyggende arbeidet, slik at barn og familier får tidlig hjelp, hvor ytterligere investering i disse kompetanseløpene og økt innsats må starte nå. TIBIR er et slikt tiltak som starter i prosjektperiode fra 2024.

7. Kvalitetsutvikling og forbedringsarbeid

Indikator Kvalitet (Bufdir kommunemonitor 2023)	Modum	Krødsherad	Sigdal	Midt-Buskerud	Fylket
Fristbrudd i undersøkelsessaker (2023, 2. halvår)	3,5 %	0%	0%	2,5%	5,4%
Barn i hjelpetiltak med tiltaksplan (2023, 2 halv)	96,9%	100%	90,0%	96,0%	91,5%
Barn i hjelpetiltak med evaluert tiltaksplan (2023, 2 halvår)	94,4%	100%	100%	95,5%	81,6%
Antall barn med akuttvedtak pr. 1000 i barnebefolkningen (2023)	2,2 pr 1000	0 pr 1000	0 pr 1000	-----	0,8 pr 1000

Delmål for barneverntjenesten i 2024:

- Levere forsvarlige og gode tjenester til barn og unge, «rett hjelp til rett tid», med fokus på tidlig intervensjon og iverksetting av hjelpetiltak
- Sikre nødvendig utviklingsarbeid og kompetanseheving.
- Videreutvikle og sikre allerede etablert kompetanse.
- Har høy trivsel og lavt sykefravær – beholde kvalifiserte ansatte.
- Jobbe for å sikre tilstrekkelig bemanning.
- Videreutvikle og oppdatere internkontrollsystemet
- Videreutvikle intern organisering for å utnytte tjenestens kapasitet best mulig og sikre tilgjengelig ledelse, struktur og fagstøtte.
- Gir barn og foreldre et helhetlig og koordinert tilbud i tett samarbeid med andre instanser gjennom bruk av BTI- samhandlingsmodellen.
- Gjennomføre nødvendig informasjons arbeid om barneverntjenesten.
- Implementere Digibarnevern og nytt fagsystem.
- Følge årshjul og planer knyttet til tjenesteutvikling, herunder egenrevisjon knyttet til undersøkelsesarbeidet og barns medvirkning i hjelpetiltak.
- Videreutvikle fosterhjemsarbeidet slik at det til enhver tid er i tråd med nasjonale føringer.
- Sikre nødvendig hjelpetiltaksutvikling – her må vi se på samarbeid mellom andre tjenester i våre tre kommuner, samt mulig samarbeid på tvers av kommunene i læringsnettverket.
- Delta i tjenesteutvikling i samarbeid med andre tjenester, skole og barnehage.

8. Fremtidsutsikter

Utgangspunktet for dette kapitlet er å reflektere over tjenestens mål, satsningsområder og prioriteringer i et langsiktig perspektiv. Her tar en utgangspunkt i Bufdirs publikasjon «Krav og forventninger til operativ barnevernledelse». Denne deler barneverntjenestens arbeid inn i seks hovedområder. Hvert område vil være delt inn i noen særlig viktige strategier i tiden fremover.

1. Organisere og forvalte barnevern:

- Gi forsvarlige tjenester etter det som til enhver tid er gjeldende faglige retningslinjer.

- Sikre nødvendig fagkunnskap inn mot masterkravet i 2031.
- Opprettholde tiltaksutviklingen på alle fagområder i slik at barn og familier kan få tilbud om skreddersydde tiltak i forhold til sine utfordringer til rett tid.

2. Fag og utviklingsarbeid:

- Ha en levende kompetanseplan
- Oppdatert virksomhetsstyring og internkontroll.
- Prosessveiledning for kontaktpersoner og ledere.
- Etablere rolle og ansvarsområde for fagansvarlig.

3. Strategiarbeid:

- Sikre nødvendig informasjonsarbeid om barneverntjenesten til alle interessenter, herunder blant annet barn/unge og familier, samarbeidspartnere, administrativ ledelse i kommunen, politikere og statsforvalter.
- Strategisk analyse og planlegging av oppgaver for tjenesteutvikling.

4. Personalledelse:

- Styrke bemanningen til samme nivå som gjennomsnittet i fylket.
- Beholde kvalifiserte ansatte.
- Ha lavt sykefravær.
- Sikre gode tilbakemeldingssystemer mellom alle nivåer i tjenesten.

5. Ressurs og økonomistyring:

- Lage gode mål for styring knyttet til økonomi i barnevern.
- Sikre god ressursutnyttelse slik at mest mulig av ressursene bruker på sårbare barn og familier.
- Sikre formålet med barnevernreformen der barn, så langt det er mulig, får hjelp i eget nærmiljø.

6. Offentlig ledelse:

- Finne en god balanse for samhandling i de tre kommunene som inngår i samarbeidet.
- Finne gode måter å implementere ulike prosjekter og forløp fra nasjonalt hold.
- Sikre gode samhandlingsarenaer der man benytter gode og effektive modeller og maler.

Rapporten er utarbeidet med bakgrunnsmateriale fra Bufdirs kommunemonitor for barnevern (tall fra 2023), rapportering til statsforvalter og Bufdir og statsforvalter sin veileder for tilstandsrapport i barneverntjenesten.